

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक-ल

वर्ष १, अंक १(२)]

गुरुवार, मार्च ५, २०१५/फाल्गुन १४, शके १९३६

[पृष्ठे ६, किंमत : रुपये १६.००

असाधारण क्रमांक ४६

प्राधिकृत प्रकाशन

(केंद्रीय) औद्योगिक विवाद अधिनियम व मुंबई औद्योगिक संबंध अधिनियम यांखालील
(भाग एक, चार-अ, चार-ब आणि चार-क यांमध्ये प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचना, आदेश व निवाडे यांव्यतिरिक्त)
अधिसूचना, आदेश व निवाडे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

मंत्रालय विस्तार, हुतात्मा राजगुरू चौक, मादाम कामा रोड,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ५ मार्च २०१५.

अधिसूचना

कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी योजना, १९५२.

क्रमांक इपीएफ. २०१४/प्र.क्र. ३७४/कामगार-४.— ज्याअर्थी, कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी योजना, १९५२ च्या कलम २७(ए) खाली ज्यांनी सूट मिळण्यासाठी अर्ज केला आहे त्या मे. बॉम्बे स्टॉक एक्स्चेंज लिमिटेड, २५वा मजला, पी. जे. टॉवर्स, दलाल स्ट्रीट, मुंबई ४०० ००१ (यात यापुढे जिचा “उक्त आस्थापना” असा निर्देश करण्यात आला आहे) ज्यांना महाराष्ट्र शासन याद्वारे सूट देत आहे. ;

आणि ज्याअर्थी, केंद्र शासनाच्या मते, उक्त आस्थापनेतील कर्मचाऱ्यांच्या अंशदानाच्या दरांच्या बाबतीत, भविष्यनिर्वाह निधीचे नियम हे, उक्त अधिनियमाच्या कलम ६ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या दरांपेक्षा कमी अनुकूल नाहीत आणि कर्मचाऱ्यांना भविष्यनिर्वाह निधीचे अन्य लाभही तशाच स्वरूपाच्या अन्य कोणत्याही आस्थापनेतील कर्मचाऱ्यांच्या संबंधात, उक्त अधिनियमाखाली किंवा कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी योजना, १९५२ (यात यापुढे जिचा निर्देश “उक्त योजना” असा करण्यात आला आहे) याखाली त्या कर्मचाऱ्यांना मिळत असलेल्या लाभांपेक्षा एकंदरीत कमी अनुकूल नाहीत ;

त्याअर्थी, आता, कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी योजना, १९५२ च्या कलम २७(ए) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, आणि यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या शर्तीच्या अधीनतेने, राज्य शासन, याद्वारे, उक्त आस्थापनेस फक्त अधिकारी वर्गाबाबत उक्त योजनेच्या सर्व तरतुदींचे प्रवर्तन करण्यातून दिनांक १ सप्टेंबर १९९२ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने सूट देत आहे.

अनुसूची

(१) उक्त आस्थापनेच्या संबंधातील नियोक्ता महिन्याअखेरीपासून पंधरा दिवसांच्या आत, उक्त अधिनियमांच्या कलम १७, पोट-कलम (३), खंड (क) अन्वये, केंद्र शासन वेळोवेळी निदेश देईल त्याप्रमाणे तपासणी करण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्याची आणि तपासणी खर्च देण्याची तरतूद करील.

(२) या आस्थापनेच्या भविष्यनिर्वाह निधी नियमांखाली देय असलेला अंशदानाचा दर हा, सूट देण्यात न आलेल्या आस्थापनांच्या बाबतीत उक्त अधिनियमांन्वये आणि त्याखाली तयार करण्यात आलेल्या उक्त योजनेन्वये कोणत्याही परिस्थितीत कमी असणार नाही.

(३) आगाऊ रकमांच्या बाबतीत, सूट देण्यात आलेल्या आस्थापनेची योजना ही, कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी योजना, १९५२ पेक्षा कमी अनुकूल असणार नाही.

(१)

(४) उक्त योजनेतील कोणतीही सुधारणा ही, आस्थापनेच्या विद्यमान नियमांपेक्षा कर्मचाऱ्यांना अधिक लाभप्रद असल्यास, ती आपोआप लागू करण्यात येईल. उक्त आस्थापनेच्या भविष्यनिर्वाह निधी नियमांतील कोणतीही सुधारणा ही, प्रादेशिक भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्तांच्या पूर्वमान्यतेशिवाय केली जाणार नाही आणि कोणत्याही सुधारणेमुळे उक्त आस्थापनेतील कर्मचाऱ्यांच्या हितास बाधा पोहोचण्याचा संभव असल्यास, प्रादेशिक भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्त मान्यता देण्यापूर्वी, कर्मचाऱ्यांस त्यांची बाजू स्पष्ट करण्याची वाजवी संधी देईल.

(५) उक्त आस्थापनेत सूट देण्यात आली नसती तर [उक्त अधिनियमाच्या कलम २(च) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे] भविष्यनिर्वाह निधीचे सदस्य होण्यास पात्र ठरले असते. त्या सर्व कर्मचाऱ्यांची सदस्य म्हणून नोंदणी करण्यात येईल.

(६) कर्मचारी अगोदरच, कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधी (सांविधिक) किंवा अन्य कोणत्याही सूट देण्यात आलेल्या आस्थापनेच्या भविष्यनिर्वाह निधीचा सदस्य असल्यास, सेवा नियोक्ता, निधीचा सदस्य म्हणून लगेचच त्याचे नाव नोंदवील आणि अशा कर्मचाऱ्यांच्या पूर्वीच्या नियोक्त्याकडील त्याच्या भविष्यनिर्वाह लेखातील संचयित रक्कम हस्तांतरित करण्याची आणि ती रक्कम त्याच्या खात्यात जमा करण्याची व्यवस्था करील.

(७) नियोक्ता, केंद्रीय भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्त किंवा यथास्थित, केंद्र शासन, वेळोवेळी देऊ शकेल अशा निर्देशानुसार भविष्यनिर्वाह निधीच्या व्यवस्थापनासाठी विश्वस्त मंडळाची स्थापना करील.

(८) भविष्यनिर्वाह निधी विश्वस्त मंडळाकडे विहित असेल व कर्मचारी भविष्यनिर्वाह निधीच्या संघटनासाठी त्याबरोबरच भविष्यनिर्वाह निधीत जमा होणारी रक्कम आणि भविष्यनिर्वाह निधीतून केलेली प्रदाने आणि त्याच्या अभिरक्षेतील शिल्लक रकमा यांचा योग्य जमा खर्च ठेवण्यासाठी जबाबदार असेल आणि त्यासाठी उत्तरदायी असेल.

(९) प्रत्येक तीन महिन्यांतून किमान एकदा विश्वस्त मंडळाची बैठक बोलावण्यात येईल आणि केंद्र शासन/केंद्रीय भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्त किंवा त्याने प्राधिकृत केलेला अधिकारी यांनी जारी केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार त्याचे काम चालेल.

(१०) विश्वस्त मंडळाने ठेवलेल्या भविष्यनिर्वाह निधीचे लेखे, दरवर्षी, अर्हताप्राप्त स्वतंत्र सनदी लेखापालाकडून लेखापरीक्षा केली जाण्यास अधीन असतील, केंद्रीय भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्तास आवश्यक वाटेल तेव्हा लेखांची अन्य कोणत्याही अर्हताप्राप्त लेखा परीक्षकांकडून पुन्हा लेखापरीक्षा करवून घेण्याचा अधिकार असेल आणि त्यासाठी करण्यात आलेला खर्च नियोक्त्याकडून उचलला जाईल.

(११) वित्तीय वर्षाच्या समाप्तीनंतर सहा महिन्यांच्या आत, प्रत्येक लेखा वर्षातील लेखापरीक्षेत वार्षिक भविष्यनिर्वाह निधी लेखाची एक प्रत आस्थापनेच्या लेखापरीक्षित ताळेबंदासह, प्रादेशिक भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्ताकडे सादर करण्यात येईल. या प्रयोजनार्थ, भविष्यनिर्वाह निधीचे वित्तीय वर्ष १ एप्रिल ते ३१ मार्च असे असेल.

(१२) नियोक्ता त्याच्याकडून आणि कर्मचाऱ्याकडून देय असलेले भविष्यनिर्वाह निधीचे अंशदान, ज्या महिन्याचे अंशदान देय असेल त्यापुढील प्रत्येक महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत विश्वस्त मंडळाकडे हस्तांतरित करील. अंशदान भरण्यास कोणताही विलंब झाल्यास नियोक्ता तशाच प्रकारच्या परिस्थितीमध्ये सूट न मिळालेली आस्थापना ज्या रीतीने हानीची रक्कम भरण्यास पात्र असते, त्याच रीतीने विश्वस्त मंडळाकडे हानीची रक्कम भरण्यास पात्र असेल.

(१३) शासनाकडून वेळोवेळी देण्यात आलेल्या निर्देशानुसार, विश्वस्त मंडळ, निधीमधील पैशांची गुंतवणूक करील. विश्वस्त मंडळाच्या नावाने रोखे काढण्यात येतील आणि ते भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या पतनियंत्रणाखालील अनुसूचित बँकांच्या अभिरक्षेत ते ठेवण्यात येतील.

(१४) शासनाच्या निर्देशानुसार गुंतवणूक करण्यात कसूर केल्यास, विश्वस्त मंडळ, केंद्रीय भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्त किंवा त्यांचा प्रतिनिधी यांच्याकडून पृथक्पणे आणि संयुक्तपणे अधिभार लादला जाण्यास पात्र ठरेल.

(१५) विश्वस्त मंडळ लिखित नोंदवही ठेवील आणि व्याजाची वसुली व पूर्वीचे विमोचन वेळेवर होत असल्याची खातरजमा करील.

(१६) विश्वस्त मंडळ प्रत्येक कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत, त्यांनी जमा केलेले अंशदान आणि त्यातून काढलेल्या रकमा व व्याज दर्शविणारे तपशीलवार लेखे ठेवील.

(१७) मंडळ, वित्तीय लेखांकन वर्षाच्या समाप्तीपासून सहा महिन्यांच्या आत, प्रत्येक कर्मचाऱ्यास, वार्षिक लेखा विवरणपत्र देईल.

(१८) मंडळाला, प्रत्येक कर्मचाऱ्यास वार्षिक लेखा विवरणपत्राऐवजी पासबुक देता येईल. ही पासबुक कर्मचाऱ्यांच्या ताब्यात असतील आणि कर्मचाऱ्याने ती सादर केल्यानंतर, मंडळ ती अद्ययावत भरून देईल.

(१९) प्रत्येक कर्मचाऱ्याच्या खात्यामध्ये, लेखांकन वर्षाच्या पहिल्या दिवशीच्या प्रारंभिक शिल्लक रकमेवर विश्वस्त मंडळ ठरवील अशा दराने काढण्यात आलेले व्याज जमा करण्यात येईल. मात्र हा दर, उक्त योजनेच्या परिच्छेद ६० खाली केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या दरापेक्षा कमी असणार नाही.

(२०) गुंतवणुकीवरील प्राप्ती कमी झाल्यामुळे किंवा अन्य कोणत्याही कारणामुळे केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या दराने व्याज देण्यास विश्वस्त मंडळ असमर्थ असल्यास, ही कमतरता नियोक्ता भरून काढील.

(२१) नियोक्ता चोरी, घरफोडी, अफरातफर, दुर्विनियोग किंवा अन्य कोणतेही कारण यांमुळे भविष्यनिर्वाह निधीची झालेली कोणतीही हानी भरून काढील.

(२२) केंद्र शासन/केंद्रीय भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्त वेळोवेळी विहित करील अशी विवरणपत्रे नियोक्ता तसेच विश्वस्त मंडळ प्रादेशिक भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्तांकडे सादर करील.

(२३) योजनेच्या परिच्छेद ६९ च्या आधारे, कर्मचारी निधीचा सदस्य असणे बंद होईल त्याबाबतीत, नियोक्त्यांचे अंशदान समपहत करण्याची तरतूद आस्थापनेच्या भविष्यनिर्वाह निधी नियमांमध्ये करण्यात आली असल्यास, विश्वस्त मंडळ अशा समपहत रकमेचा हिशेब स्वतंत्रपणे ठेवील आणि केंद्रीय भविष्यनिर्वाह निधी आयुक्तांची पूर्वमान्यता घेऊन तो निर्धारित करील अशा प्रयोजनांसाठी तो उपयोगात आणील.

(२४) आस्थापनेच्या भविष्यनिर्वाह निधी नियमांमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, आस्थापनेचा कर्मचारी असण्याचे बंद झाल्यामुळे कोणत्याही सदस्यास, कर्मचारी व नियोक्ता यांचे अंशदान अधिक त्यावरील व्याजासह, उपदान किंवा निवृत्तिवेतन नियम यांखाली देय असलेली कोणतीही रक्कम ही, तो जर, उक्त योजनेखाली भविष्यनिर्वाह निधीचा सदस्य असता तर त्याला कर्मचारी व नियोक्त्याचे अंशदान अधिक त्यावरील व्याज या पोटी जितकी रक्कम देय झाली असती त्या रकमेपेक्षा कमी असल्यास, तिच्यातील तफावतीची रक्कम नुकसानभरपाई किंवा विशेष अंशदान म्हणून नियोक्ता भरील.

(२५) लेखे ठेवणे, विवरणपत्रे सादर करणे, संचित रक्कम हस्तांतरित करणे यांसह, भविष्यनिर्वाह निधीचा व्यवहार चालवितांना होणारे सर्व खर्च नियोक्ता करील.

(२६) नियोक्ता, समुचित प्राधिकाऱ्याने मान्यता दिलेल्या निधीच्या नियमांची एक प्रत आणि त्यात जसजशा सुधारणा करण्यात येतील त्या सुधारणा, जास्तीत जास्त कर्मचाऱ्यांना समजेल अशा भाषेमध्ये भाषांतरित केलेल्या त्यातील ठळक मुद्द्यांसह आस्थापनेच्या सूचना फलकावर लावील.

(२७) समुचित शासनास, आस्थापनेला देण्यात आलेली सूट चालू ठेवण्यासाठी आणखी कोणत्याही शर्ती घालता येतील.

(२८) नियोक्ता, ज्या आस्थापना वर्गात त्याची आस्थापना येते त्या वर्गासाठी असलेल्या भविष्यनिर्वाह निधीच्या अंशदानाच्या दरात उक्त अधिनियमांन्वये वाढ करण्यात आल्यास, भविष्यनिर्वाह निधीच्या अंशदानाच्या दरात योग्य ती वाढ करील. जेणेकरून उक्त अधिनियमांन्वये मिळणारे लाभ मिळू शकतील.

(२९) वरीलपैकी कोणत्याही शर्तीचा भंग करण्यात आल्यास, देण्यात आलेली सूट रद्द केली जाण्यास पात्र असेल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

केशव जाधव,
कक्ष अधिकारी.

In pursuance of clause (3) of Article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Government Notification, Industries, Energy and Labour Department, No. EPF-2014/C.R. 374/LAB-4, dated the 5th March 2015 is hereby published under the authority of the Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

B. S. KOLASE,
Joint Secretary to Government.

INDUSTRIES, ENERGY AND LABOUR DEPARTMENT

Mantralaya Annexe, Hutatma Rajguru Chowk, Madam Cama Road,
Mumbai 400 032, dated the 5th March 2015.

NOTIFICATION

EMPLOYEES' PROVIDENT FUNDS SCHEME, 1952.

No. EPF-2014/C.R. 374/Lab-4.—The Government of Maharashtra is hereby exempts, M/s. Bombay Stock Exchange Limited, 25th Floor, P. J. Towers, Dalal Street, Mumbai 400 001, (hereinafter referred to as the said establishment), who has applied for exemption under clause 27(a) of the Employees' Provident Funds Scheme, 1952 (hereinafter referred to as the said Act) ;

And whereas, in the opinion of the Central Government, the rules of the Provident Fund of the said establishment with respect to the rates of contribution are not less favourable to the employees therein that those specified in section 6 of the said Act and the employees are also in enjoyment of other provident fund benefits which on the whole are not less favourable to the employees than the benefits provided under the said Act or under the Employees' Provident Funds Scheme, 1952 (hereinafter referred to as the said Scheme) in relation to the employees in any other establishment of a similar character ;

Now, therefore in exercise of the powers conferred by clause 27(a) of the said scheme and subject to the conditions specified in the Schedule annexed hereto, the State Government hereby exempts only class of employees of the said establishment from the operation of all the provisions of the said scheme with effect from 1st September 1992.

Schedule

(1) The employer in relation to the said establishment shall provide for such facilities for inspection and pay such inspection charges as the Central Government may from time to time direct under clause (a) of sub-section (3) of section 17 of the said Act within 15 days from the close of every month.

(2) The rate of contribution payable under the provident fund rules of the establishment shall at no time be lower than those payable under the said Act in respect of the unexempted establishment and the said scheme framed thereunder.

(3) In the matter of advance, the scheme of the exempted establishment shall not be less favourable than the Employees' Provident Fund Scheme, 1952.

(4) Any amendment to the said Scheme which is more beneficial to the employees than the existing rule of the establishment shall be made applicable to them automatically. No amendment to the rules of the Provident Fund of the said establishment shall be made without the previous approval of the Regional Provident Fund Commissioner and where any amendment is likely to affect adversely the interest of the employees of the said establishment, the Regional Provident Fund Commissioner shall before giving his approval, give a reasonable opportunity to the employees to explain their point of view.

(5) All employees (as defined in section 2(f) of the said Act) who would have been eligible to become members of the Provident Fund, had the establishment not been granted exemption shall be enrolled as members.

(6) Where an employee who is already a member of Emoloyees' Provident Fund (Statutory) or a Provident Fund of any other exempted establishment, the employer shall immediately enroll him as a member of the fund and arrange to have the accumulations in the Provident Fund account of such employee with his previous employer transferred and credited to his account.

(7) The employer shall establish a Board of Trustees for the management of the Provident Fund according to such directions as may be given by the Central Provident Fund Commissioner or by the Central Government, as the case may be from time to time.

(8) The Provident Fund shall vest in the Board of Trustees who will be responsible for and accountable to the Employees Provident Fund organization *inter-alia* for proper accounts of the receipts into and payments from the Provident Fund and the balance in their custody.

(9) The Board of Trustees shall meet at least once in every three months and shall function in accordance with the guidelines that may be issued from time to time by the Central Government/Central Provident Fund Commissioner or an officer authorized by him.

(10) The account of the Provident Fund maintained by the Board of Trustees shall be subject to audit by a qualified independent Chartered Accountant annually. Where considered necessary, the Central Provident Fund Commissioner shall have the right to have the accounts re-audited by any other qualified auditor and the expenses so incurred shall be borne by the employer.

(11) A copy of the audited annual Provident Fund accounts together with the audited balance sheet of the establishment for each accounting year shall be submitted to the Regional Provident Fund Commissioner within six months after the close of the financial year. For this purpose the financial year of the Provident Fund shall be from 1st of April to the 31st March.

(12) The employer shall transfer to the Board of Trustees the contributions payable to the Provident Fund by himself and the employees by the 15th of each month following the month for which the contributions are payable. The employer shall be liable to pay Damages to the Board of Trustees for any delay in payment of the contributions in the same manner as an unexempted establishment is liable under similar circumstances.

(13) The Board of Trustees shall invest the money in the fund as per directions that may be given by the Government from time to time. The securities shall be obtained in the name of the Board of Trustees and shall be kept in the custody of a Scheduled Bank under the Credit Control of the Reserve Bank of India.

(14) Failure to make the investments as per directions of the Government shall make the Board of Trustees severally and jointly liable to surcharge as may be imposed by the Central Provident Fund Commissioner or his representative.

(15) The Board of Trustees shall maintain a script-wise register and ensure timely realization of interest and redemption proceeds.

(16) The Board of Trustees shall maintain detailed accounts to show the contribution credited, withdrawal and interest in respect of each employee.

(17) The Board shall issue an annual statement of account to every employee within six months of the close of financial/accounting year.

(18) The Board may, instead of the annual statement of account issue passbooks to every employee. Those passbooks shall remain in the custody of the employees and shall be brought upto date, by the Board on presentation by the employees.

(19) The account of each employee shall be credited with interest calculated on the opening balance as on the 1st day of the accounting year at such rate as may be decided by the Board of Trustees but shall not be lower than the rate declared by the Central Government under para 60 of the said Scheme.

(20) If the Board of Trustees are unable to pay interest at the rate declared by the Central Government for the reason that the return on investment is less or for any other reason, than the deficiency shall be made good by the employer.

(21) The employer shall also make good any other loss that may be caused to the Provident Fund due to theft, burglary, defalcation, mis-appropriation or any other reason.

(22) The employer as well as the Board of Trustees shall submit such returns to the Regional Provident Fund Commissioner as the Central Government/Central Provident Fund Commissioner may prescribe from time to time.

(23) If the Provident Fund rules of the establishment provide for forfeiture of the employers' contributions in cases where an employee ceases to be a member of the fund on the lines of para 69 of the Scheme, the Board of Trustees shall maintain a separate account of the amounts so forfeited and may utilise the same for such purpose as may be determined with the prior approval of the Central Provident Fund Commissioner.

(24) Notwithstanding anything contained in the rules of the Provident Fund of the establishment, if the amount payable to any member upon his ceasing to be an employee of the establishment by way of employer and employees' contribution plus interest thereon taken together with the amount, if any payable under the Gratuity or Pension rules be less than the amount that would be payable as employer's and employees' contributions plus interest thereon if he were a member of the Provident Fund under the said Scheme, the employer shall pay the difference to the member as compensation or special contribution.

(25) The employer shall bear all the expenses of the administration of the Provident Fund including the maintenance of accounts, submission of returns, transfer of accumulations.

(26) The employer shall display on notice board of the establishment, a copy of the rules of the fund as approved by the appropriate authority and as and when amended thereto alongwith a translation of the salient points thereof in the language of the majority of the employees.

(27) The "Appropriate Government" may lay down any further conditions for continued exemption of the establishment.

(28) The employer shall enhance the rate of Provident Fund contributions appropriately if the rate of Provident Fund contribution for the class of establishments in which his establishment falls is enhanced under the said Act so that the benefits provided under the said Act.

(29) The exemption is liable to be cancelled for violation of any of the above conditions.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

KESHAV JADHAV,
Section Officer.